

Důvěra a spokojenost Čechů s OSN, EU a NATO

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-02</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. 2. – 12. 2. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1080</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.65, PM.66</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>12.3.2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michaela Dimitrová</i>

V rámci únorového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla kromě dalších témat zjišťována také důvěra českých občanů vůči vybraným mezinárodním institucím. Výsledné postoje jsou zachyceny v tabulce 1, přičemž uvedené instituce jsou řazeny sestupně dle důvěryhodnosti.

Tabulka 1: Důvěra k vybraným mezinárodním institucím¹ (v %)

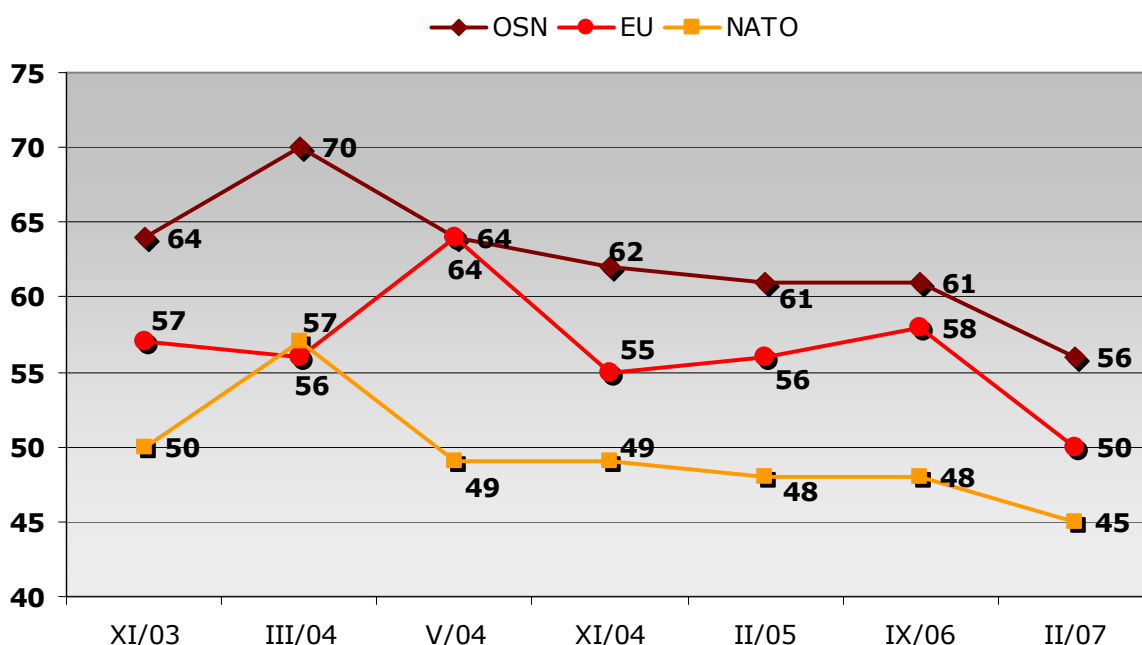
	rozhodně důvěřuje	spíše důvěřuje	spíše nedůvěřuje	rozhodně nedůvěřuje	neví	důvěřuje/ nedůvěřuje
OSN	11	45	19	8	17	56/27
EU	7	43	30	10	10	50/40
NATO	7	38	27	13	15	45/40

¹ Znění otázky: „Důvěřujete či nedůvěřujete Evropské unii (EU), Severoatlantické alianci (NATO), Organizaci spojených národů (OSN)?“ Možnosti odpovědí: rozhodně důvěřuje; spíše důvěřuje; spíše nedůvěřuje; rozhodně nedůvěřuje; neví.

U všech uvedených mezinárodních organizací převažuje podíl Čechů projevujících k těmto institucím důvěru nad těmi, kteří se vyjádřili v opačném smyslu. Již tradičně se v rámci české společnosti těší největší důvěře OSN, dále následuje EU, a poté NATO. Organizace spojených národů má důvěru více jak poloviny obyvatel České republiky (56 %), naopak nedůvěřivý postoj zaujímá k této instituci 27 % osob. Evropské unii vyjádřila důvěru polovina Čechů, avšak dvě pětiny (40 %) lidí jsou opačného názoru. Relativně nejmenší podíl české populace důvěřuje NATO (45 %) a téměř stejný podíl (40 %) osob pak proklamuje vůči Severoatlantické alianci nedůvěru.

Vysokoškoláci a Češi, jež považují svou životní úroveň za dobrou, častěji „rozhodně“ projevují vůči EU a NATO důvěru. „Rozhodně důvěřivý“ postoj pak dále zaujímají především lidé s hrubými měsíčními příjmy domácnosti vyššími než 40.000 Kč, a to vůči Evropské unii. Významně častěji „spíše“ vyjadřují důvěru Češi se středoškolským vzděláním ve vztahu k Severoatlantické alianci, a dále osoby s hrubými měsíčními příjmy za domácnost nad 40.000 Kč, kteří „spíše důvěřují“ Severoatlantické alianci a OSN. Vůči uvedeným organizacím jsou relativně častěji „rozhodně nedůvěřiví“ obyvatelé ČR, kteří pohlížejí na svou životní úroveň jako na špatnou. „Rozhodně nedůvěřiví“ jsou významně častěji také osoby nad 60 let, a to vůči EU a NATO.

Graf 1: Důvěra k vybraným mezinárodním institucím – časové srovnání (v %)

Pozn.: Hodnoty v grafu jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“.

V grafu 1 je zachyceno porovnání aktuálně zjištěných hodnot s výsledky z minulých šetření. Míra důvěry českých obyvatel vůči vybraným institucím se po většinu času udržuje na přibližně stejné úrovni. K výraznému výkyvu - ve směru posílení důvěry v OSN a NATO - došlo v březnu 2004. Tento nárůst byl

pravděpodobně odrazem pumového útoku na madridském vlakovém nádraží, který způsobil přechodné zvýšení důvěry v obě výše jmenované instituce. K podobné situaci došlo také v květnu 2004, kdy můžeme dočasné posílení důvěry ve vztahu k Evropské unii považovat za důsledek přistoupení České republiky k této instituci. [Červenka, Jan 2005. „Důvěra k některým mezinárodním institucím a postoje k zahraniční politice a roli USA ve světě.“ Tisková zpráva CVVM. 24. 3. 2005. Praha: SOÚ AV ČR.] Aktuální hodnoty zjištěné v únoru 2007 vykazují opačnou tendenci - v rámci české populace tedy došlo vzhledem k předchozímu šetření k oslabení důvěry, a to jak v případě Organizace spojených národů, Evropské unie, tak i Severoatlantické aliance. Zda jde o přechodný stav či o počátek trvalejšího trendu, ukáží až výsledky následujících výzkumů. Největší otřes důvěry zaznamenala Evropská unie (pokles o 8 procentních bodů), dále OSN (o 6 procentních bodů), a konečně NATO (minus 3 procentní body).

Další otázka únorového šetření se zaměřovala na zjišťování spokojenosti se členstvím ve výše uvedených institucích - tedy v OSN, EU a NATO. Tuto skutečnost zachycuje tabulka 2, vybrané instituce jsou opět řazeny sestupně dle proklamované spokojenosti.

Tabulka 2: Spokojenost se členstvím ve vybraných mezinárodních institucích² (v %)

	rozhodně spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	rozhodně nespokojen	neví	spokojen/ nespokojen
OSN	19	45	15	4	17	64/19
EU	16	42	24	8	10	58/32
NATO	12	38	24	12	14	50/36

Z tabulky 2 je patrné, že v případě všech uvedených institucí převládá v rámci české populace spokojenost se členstvím nad nespokojeností. Téměř dvě třetiny Čechů (64 %) jsou spokojeny se členstvím v Organizaci spojených národů, na druhé straně nespokojenost v této otázce vyjádřila pětina obyvatel ČR (19 %). Se členstvím v Evropské unii jsou spokojeny téměř tři pětiny české populace (58 %), třetina lidí je s ním naopak nespokojena (32 %). Nejnižší spokojenost se členstvím proklamují Češi ve vztahu k Severoatlantické alianci – spokojena je polovina z nich (50 %), nespokojenost cítí více jak třetina (36 %) českých občanů.

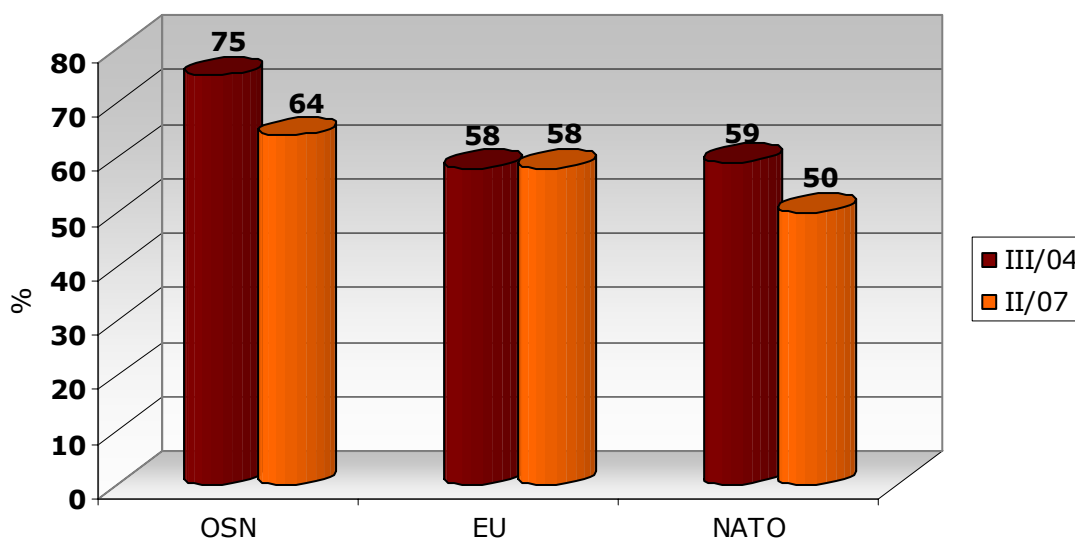
„Rozhodně nespokojeni“ se členstvím ve všech uvedených institucích jsou významně častěji lidé nad 60 let věku a Češi, kteří označili svou životní úroveň za špatnou. Naopak „rozhodně spokojeni“ se členstvím v OSN, EU i NATO jsou

² Znění otázky: „Jste spokojen či nespokojen s tím, že Česká republika je členem Evropské unie (EU), Severoatlantické aliance (NATO), Organizace spojených národů (OSN)?“. Možnosti odpovědí: rozhodně spokojen; spíše spokojen; spíše nespokojen; rozhodně nespokojen; neví.

relativně častěji osoby s vysokoškolským vzděláním. Ženy se častěji než muži neumí vyjádřit ohledně spokojenosti se členstvím v Severoatlantické alianci.

Otázka zabývající se spokojeností se členstvím v uvedených institucích byla v mírně modifikované podobě položena českým občanům i v březnu 2004³. V grafu 2 je možné porovnat, jakým směrem se posunula spokojenost se členstvím v OSN, EU a NATO mezi roky 2004 a 2007. Pouze Evropská unie si udržuje stejný podíl osob, které byly spokojeny s nadcházejícím vstupem ČR do EU a které jsou v současné době spokojeny i se samotným členstvím (58 % v obou uvedených letech). Organizace spojených národů i Severoatlantická aliance zaznamenaly úbytek osob spokojených se členstvím v těchto dvou institucích. V případě OSN se jedná o pokles o 11 procentních bodů (ze 75 % na 64 %), NATO přišlo o 9 procentních bodů (úbytek z 59 % na 50 %).

Graf 2: Spokojenost se členstvím ve vybraných mezinárodních institucích – časové srovnání (v %)

Pozn.: Hodnoty v grafu jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“.

³ Znění otázky v březnu 2004: „Jste spokojen či nespokojen s tím, že se Česká republika stane členem Evropské unie (EU), že je členem Severoatlantické aliance (NATO) a Organizace spojených národů (OSN)?“ Možnosti odpovědí: rozhodně spokojen; spíše spokojen; spíše nespokojen; rozhodně nespokojen; neví.